

A Szabadalmi Bíróság hatáskörének kiterjesztése

A »Magyar Ipar« 6., 8. és 10. számaiban dr. Karczag György, Kolos Aurél és dr. Sályi István fenti tárgyra vonatkozó cikkei a legnagyobb figyelmet keltették a Magyar Hites Szabadalmi Ügyvivők Testülete körében. A Testület, úgyszólván megalakulása óta a Szabadalmi Bíróság (Hivatal) hatáskörének kiterjesztéséért küzdött. Elég e tekintetben rámutatni arra, hogy néhai Kelemen István szabadalmi ügyvivő már 1906-ban széleskörű akciót indított a Szabadalmi Hivatal hatáskörének oly értelmű kiterjesztése érdekében, hogy a szabadalomsértés tényének megállapítása (azaz a pozitív megállapítási kérelem) is a Szabadalmi Hivatal hatáskörébe utaltassék, tekintettel arra, hogy az ily jogvitákban eldöntendő kérdések azonosak a Sz. T. 57 §-ával statuált negatív megállapítási kérelmekben eldöntendő kérdésekkel.

A Szabadalmi Ügyvivők Testületének választmányja és rendes ülése, a közelmúltban, tüzetesen megvitatta a »Magyar Ipar«-ban megjelent, hivatkozott cikkekben felvetett értékes gondolatokat. E tárgyalások során a Testület meglelégedéssel csatlakozott dr. Karczag György ama megállapításához, hogy a Szabadalmi Bíróság hatáskörét a közeljövőben lényegesen ki kell terjesztenie.

Magáévá tette a Testület Kolos Aurélnak a Szabadalmi Bíróság hatásköre kiterjesztésének szükségességét indokoló és a jelenlegi rendszer mellett a szabadalomból folyó jogok érvényesítésénél tapasztalt, közismert anomáliákkal foglalkozó okfejtéseit. A Testület véleménye szerint ezeket az anomáliákat egy csapásra megszüntetné az, ha többek között, a szabadalomból folyó jogok érvényesítése a Szabadalmi Bíróság hatáskörébe utaltatnék. Nyilvánvaló, hogy az a hatóság, mely a vitássá tett szabadalmat, az összes műszaki és szabadalomjogi vonatkozások figyelembevételével megadta, elsősorban illetékes a védelem terjedelmének megállapítására és az azzal összefüggő kérdések elbírálására. Ez okból a Testület nem csupán a szabadalomsértés tényének megállapítását, hanem a szabadalombitorlási pereknek és minden oly jogvitának a Szabadalmi Bíróság hatáskörébe utalását tartja szükségesnek, melynél műszaki alkotásnak szabadalom tárgyát képező műszaki alkotással való összehasonlításnak kérdése felmerül, akár polgári, akár büntetőügyről van szó.

Mint dr. Sályi cikkében világosan és meggyőzően kifejti, műszaki alkotások összehasonlításánál a jogvita nem dönthető el sem pusztán műszaki, sem pusztán jogi ismeretek alapján, hanem az összehasonlítás úgy műszaki, mint jogi szempontok szerint kell, hogy történjék. Már pedig megnyugtató döntés csak oly bíróságtól várható, melyben a tanácsok összeállítása mind műszaki, mind szabadalomjogi szempontból való szakszerű elbírálást biztosít. Ily tanácsokban eddig kizárólag a Szabadalmi Bíróság ítélkezett.

E megfontolásokon alapszik a Testület amaz állásfoglalása, hogy a Szabadalmi Bíróság hatáskörébe kívánja utalni, többek között, az előhasználati jog megállapítását, miután ily perekben is műszaki alkotásokat kell összehasonlítani, illetve azonosságukat, vagy a közöttük fennálló eltéréseket megállapítani.

A Testület a Szabadalmi Bíróság hatáskörébe kívánja utalni a T. 14. és 58. §§-aiban említett kártérítési pereket is, mert ily perekben a törvényszékek ítéleteinél megnyugtatóbbak volnának a Szabadalmi Bíróság ítéletei, amennyiben tanácsaiban a műszaki vonatkozásokat is ismerő, műszaki képzettségű bírák is helyet foglalnak. A kártérítési pereknek a Szabadalmi Bíróság hatáskörébe utalása nem zárna ki annak lehetőségét, hogy a Szabadalmi Bíróság, szükség esetén, szakértőt is meghallgasson.

A hatáskör kérdésének ily értelmű újrendezése után a rendes bíróságok hatáskörébe csupán a szabadalom tulajdonjoga iránti perek tartoznának.

A testület úgy véli, hogy a szabadalomból folyó jogok érvényesítését célzó, az országban folyamatba tett valamennyi ügyek egy bíróságnál való egyesítése e jogterületen csakhamar egyöntetű és egységes joggyakorlat kialakulására vezetne. A Testület véleménye szerint ez a megokolás a jogkereső közönség és a közérdek szempontjából is nagyon kívánatos volna.

A Testület behatóan foglalkozott a szervezet kérdésével is. E tekintetben a Testület tagjainak felfogása már nem volt egységes, mint a hatáskör kérdésében. Egyes felszólalók a jelenlegi szervezet érintetlenül hagyása mellett szállottak síkra, vagyis a Kuria hatáskörének változatlan fenntartását, míg más felszólalók a Szabadalmi Bíróságnak kéttagozatúvá fejlesztését, vagy a

Szabadalmi Tanácsnak, illetve a Szabadalmi Felsőbíróságnak újbóli életrehívását kívánták, ami a Kuria-nak a szabadalmi ügyekben való bíraskodásból való kikapcsolását jelentené.

Végül egységes vélemény alakult ki oly értelemben, hogy leghelyesebb volna a Szabadalmi Bíróság és a Kuria közé, mint közbülső fórumot, a Táblát iktatni, melynek hosszabb gyakorlattal rendelkező, műszaki képzettségű szabadalmi bírákkal kiegészített, a Tábla elnökének vagy helyettesének elnöklése alatt működő »Szabadalmi Tanács« döntene mint fellebbezési Bíróság, másodfokon mindazokban a polgári perekben, melyekben a Szabadalmi Bíróság Bírói Osztálya első fokon ítélkezik. A műszaki kérdés tekintetében a Tábla döntése végleges lenne. A Testület ugyanis magáévá tette dr. Sályi István ama megállapítását, hogy a tapasztalat szerint két műszaki alkotás összehasonlítása útján elbírálható szakkérdés megnyugtató eldöntéséhez kétfokú bíraskodás teljesen elegendőnek bizonyult.

Ezért azt javasolta a Testület, hogy a Tábla ítélete ellen csupán a jogkérdésben legyen helye a Pp. negyedik címének második fejezetében szabályozott felülvizsgálati kérelemnek. (Pp. 520. és következő §§-ai.)

A jogkérdésben végső fokon való döntésnek a Kuria részére való fenntartása az eddigi állapottal szemben csak azt a változást jelentené, hogy szabadalmi ügyekben a Kuria, mint egyéb ügyekben, nem ülnökökkel kiegészített vegyes, hanem rendes, ötös tanácsban döntene.

A Testület fentismertetett véleménye egyrészt számol azokkal a jogos aggályokkal, melyek a Szabadalmi Bíróságnak kétfokos bírósággá való kifejlesztése és a Szabadalmi Tanácsnak vagy Felsőbíróságnak újra életrekeltése járna. Ilyen szervezet felállítását egyébként nem is volna korszerű, mert nem esik a fejlődés vonalába.

A szervezet kérdésének újrendezésével egyidejűleg a szabadalom-bitorlást »vétség«-nek kellene minősíteni, amivel a szabadalomtulajdosoknak régi óhaja teljesülne. A szellemi munka lekicsinyítését jelenti az az öt évtized óta fennálló állapot, hogy a T. 49. §-a csupán kihágásnak minősíti a szabadalom-bitorlást.

Aknai Miksa,
a Magyar Hites Szabadalmi
Ügyvivők Testületének elnöke.